

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พิมพ์ ไซยดา

คุณูปการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

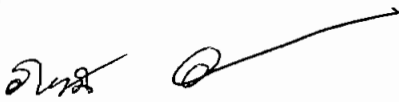
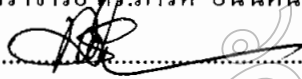

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2552

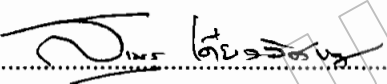

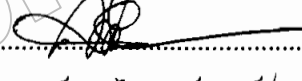
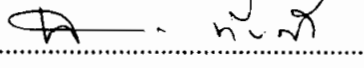
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ พิมพ์ ไชยดา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.การดี อนันต์นาวี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์งาม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ เดียวจิตเรศ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.การดี อนันต์นาวี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์งาม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แยมกสิกร)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2552

มหาวิทยาลัยบูรพา

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2552

ประกาศคุณูปการ

คุณุภินิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความเมตตากรุณาอย่างมากจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ ซึ่งเป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาและเป็นผู้ให้คำแนะนำ กับผู้วิจัยในการวิจัยฉบับนี้ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ ที่นี้ ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด ซึ่งเป็นกรรมการที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้ข้อคิดและคำแนะนำที่ดีกับผู้วิจัยตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ เตียววิศเรศ ประธานคณะกรรมการสอบปากเปล่า และ รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่า ได้เสนอแนะและให้ข้อคิดที่ดี ทำให้ผลงานวิจัย สมบูรณ์และมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม เป็น อย่างสูง ที่เป็นทั้งคณะกรรมการสอบเข้าโครง คณะกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้ชี้แนะและให้คำแนะนำกับผู้วิจัยเป็นอย่างดีในด้านสถิติและ การวิเคราะห์ข้อมูลจนทำให้คุณุภินิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่มีส่วนในการพัฒนาเครื่องมือวิจัยพร้อมทั้งให้ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครูโรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียน รวมทั้งเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวก และให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จนทำให้คุณุภินิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง ขอขอบคุณ ดร.บัญชา จันทร์ดา ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำอย่างดีกับผู้วิจัย ตลอดจน พี่ น้อง เพื่อนๆ และ สมาชิกครอบครัวไชยา ทุกคนซึ่งไม่สามารถเอ่ยนามไว้ในที่นี้ ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และให้ กำลังใจกับผู้วิจัยมาโดยตลอด

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ความสามารถและประสบผลสำเร็จในการศึกษา ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ยามรักษา ความปลอดภัย เจ้าหน้าที่ห้องสมุด เจ้าหน้าที่ศูนย์คอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยบูรพาและผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย ที่ให้บริการและอำนวยความสะดวกกับผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

พิมพ์ร ชัยดา

48820570: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ด.(การบริหารการศึกษา)
 คำสำคัญ: ความสำเร็จ/การบริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก /สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 พิมพ์ ไรชยดา: ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (CAUSAL FACTORS AFFECTING THE SUCCESS OF
 SMALL SCHOOLS MANAGEMENT UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION
 COMMISSION) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ภารดี อนันต์นารี, กศ.ด., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ก.ด., คุณวุฒิ
 กนฉลาด, Ed.D., 143 หน้า. พ.ศ. 2552.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียน
 ขนาดเล็ก และเพื่อสร้างโมเดลความสัมพันธ์ โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร
 โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
 ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 600 คนจาก โรงเรียนประถมศึกษา
 ขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วน
 ประมาณค่า สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ส่วนการวิเคราะห์
 แบบจำลองความสัมพันธ์ โครงสร้างเชิงเส้นและการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันใช้โปรแกรมลิซเรล

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียน
 ขนาดเล็ก พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกสูงสุดต่อความสำเร็จของการบริหารมากที่สุด คือปัจจัยสภาพแวดล้อม
 ร่องลงมาเป็นอิทธิพลปัจจัยพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร และปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร ตามลำดับ และ
 ร่วมกันทำนายความสำเร็จในการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็กได้ร้อยละ 87 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01
 ทั้งนี้ ความผูกพันต่อองค์กรส่งผลทางตรงต่อความสำเร็จ ปัจจัยสภาพแวดล้อมส่งผลโดยตรงและโดยอ้อมผ่าน
 ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร ปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารส่งผล
 โดยตรงและโดยอ้อมผ่านปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร และส่งผล โดยอ้อมผ่าน
 ปัจจัยบรรยากาศองค์กรและปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนส่งผล โดยอ้อมต่อ
 ความสำเร็จ โดยส่งอิทธิพลผ่านปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร ปัจจัยบรรยากาศองค์กรส่งผลโดยอ้อมต่อ
 ความสำเร็จ โดยส่งอิทธิพลผ่านปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร และปัจจัยโครงสร้างองค์กรส่งผลโดยอ้อมต่อ
 ความสำเร็จโดยผ่านปัจจัยบรรยากาศองค์กร และ ปัจจัยความผูกพันต่อองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .01 และได้รูปแบบความสัมพันธ์ โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียน
 ขนาดเล็กที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับได้

48820570 : MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; Ed.D. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS : THE SUCCESS / SMALL SCHOOLS /MANAGEMENT/ THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION.

PIMPORN CHAITA: FACTORS AFFECTING THE SUCCESS OF SMALL SCHOOLS MANAGEMENT UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION. DISSERTATION ADVISORS: PHARADEE ANANNAWEE, Ed.D., KUNAWUDH KONCHALARD, Ed.D., PAIRAT WONGNAM, Ph.D., 143 P. 2009.

The objectives of this research were to determine factors affecting the success of small school management and to construct a linear structural relation model of factors affecting the success of small school management under the Office of the Basic Education Commission. The sample consisted of 600 administrators, school committees and teachers of small schools that received Royal School Award in Thailand, through proportional stratified random sampling. The research instruments use in this study were three set of five rating scale questionnaires. The data was analyzed by descriptive statistic using SPSS program. The analysis of the linear structural relationship model and the confirmatory factor analysis were used by LISREL program.

The findings were found that : the factor of environment was positively affected the success of small school management and followed by leadership and commitment. They could predict the success of small school management by 87 percent with statistical significance at the .01 level. Commitment was directly affected the success of small school management. Environment was directly and indirectly affected the success of small school management through participation and commitment. Leadership was directly and indirectly affected the success of small school management through participation and commitment. Climate was indirectly affected the success of small school management through commitment. Structure was indirectly affected the success of small school management through climate and commitment. It was concluded that linear structure relationship model factors were affected the success of small school management and showed their congruity with reliable and accepted evident data.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
คำถามในการวิจัย.....	5
กรอบความคิดในการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	21
ความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก.....	25
ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก.....	38
ปัจจัยพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร.....	38
ปัจจัยโครงสร้างองค์การ.....	43
ปัจจัยสภาพแวดล้อม.....	47
ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน.....	52
ปัจจัยความผูกพันต่อองค์การ.....	67
ปัจจัยบรรยากาศองค์การ.....	69
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	70
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	83
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	83
ขั้นตอนการวิจัย.....	85
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	89
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล.....	90
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	90

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	93
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น.....	97
ผลการวิเคราะห์ตัวแปรสังเกตได้ ที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้าง	
เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก.....	98
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงที่ใช้ในการศึกษา โมเดลปัจจัยที่ส่งผล	
ต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ	
การศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	100
5 สรุปและอภิปรายผล.....	121
สรุปผลการวิจัย.....	121
อภิปรายผล.....	123
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	134
บรรณานุกรม.....	135
ภาคผนวก.....	147
ภาคผนวก ก.....	148
ภาคผนวก ข.....	150
ภาคผนวก ค.....	154
ภาคผนวก ง.....	169
ภาคผนวก จ.....	171
ภาคผนวก ฉ.....	184
ประวัติผู้วิจัย.....	204

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงการแบ่งชั้นพื้นที่การสุ่มตัวอย่างโรงเรียนจำแนกตามภูมิภาคและจังหวัดผู้ให้ข้อมูล	84
2.	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนนักเรียนในโรงเรียน วุฒิการศึกษา สภาพของโรงเรียนความสำเร็จที่โรงเรียนได้รับ	97
3	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปร ความโค้งของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	98
4	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงที่ใช้ในการศึกษา โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	100
5	การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันขั้นของตัวแปรแฝงพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร	101
6	การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันขั้นของตัวแปร โครงสร้างองค์การ	102
7	การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันขั้นของตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อม	103
8	การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันขั้นของตัวแปรแฝงการมีส่วนร่วมของชุมชน	104
9	การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันขั้นของตัวแปรแฝงความผูกพันต่อองค์การ	105
10	การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันขั้นของตัวแปรแฝงบรรยากาศองค์การ	106
11	การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันขั้นของตัวแปรแฝงผลสำเร็จของการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	107
12	แสดงค่าสถิติตรวจสอบความตรงและความกลมกลืนของโมเดล	110
13	แสดงค่าสถิติการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์โมเดลตามสมมติฐาน	116

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบความคิดในการวิจัย	8
2	แบบจำลองสมมติฐานความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	10
3	ขั้นตอนการวิจัย กระบวนการและผลที่ได้	86
4	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร	101
5	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงโครงสร้างองค์การ	102
6	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อม	103
7	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงการมีส่วนร่วมของชุมชน	104
8	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงความผูกพันต่อองค์การ	105
9	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงบรรยากาศองค์การ	106
10	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงผลสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	107
11	ความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสมมติฐาน	108
12	โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ปรับแก้แล้ว	109